

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVII. évfolyam, 20. szám, 2014

Megjelenik kéthetente
2014. október 22.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők

Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Dr. Keményné Horváth Zsuzsanna
horvath.zsuzsanna@aki.gov.hu

Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
A gabonafélék termelői ára.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	6
Nemzetközi piaci információk.....	10
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	12
Agrárpolitikai Hírek.....	12
Nemzetközi piaci információk.....	17
CUKORPIACI JELENTÉS.....	18
Agrárpolitikai Hírek.....	21

ÖSSZEFOGLALÓ

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) továbbra is rekordszintű búzatermést prognosztizál a 2014/2015. gazdasági évre, az étkezési minőségű tétélek szokásosnál kisebb aránya miatt azonban a termény fronthavi jegyzése 190 USD/tonnára erősödött október közepén a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*).

Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői árát a malmi minőségű gabona vártnál kisebb kínálata 50 ezer forint/tonna körül tartotta, miközben a takarmánybúzát 41-43 ezer forint/tonna között értékesítették a termelők október elején.

Az USA-ban minden idők legnagyobb kukoricatermése kerülhet az idén a magtárakba, az akadozó betakarítás miatt azonban 140 USD/tonnára nőtt a fronthavi jegyzés Chicagóban.

Magyarországon a kukorica zöme még lábon áll, a betakarítás és az ígéretes termés miatt a termelői ár 34-35 ezer forint/tonnára esett október első felében az AKI PÁIR adatai szerint.

A csapadékos időjárás minőségrontó hatása miatti aggodalmak és az ukrajnai árváltozások 90 ezer forint/tonna közelébe emelték a napraforgómag jegyzését a BÉT-en, és 96 ezer forint/tonnára az áfa és szállítási költség nélküli termelői árát a fizikai piacon.

A globális cukorkínálat negyedik éve haladja meg a keresletet, ezért az utóbbi években a korábbinál lényegesen alacsonyabbak voltak az árak a cukor világpiacon.

Néhány nagy exportőr országban középtávon visszaeshet a cukornád- és a nyerscukor termelése, ezért a feldolgozóipar kibocsátása és a készlet szint is csökkenhet. Mivel a kereslet változatlan maradhat, a globális cukorárak emelkedése várható.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara októberi adatai szerint Magyarországon a cukorrépa 40 százalékát takarították be (3820 hektár), a termésátlag eddig 62,5 tonna/hektár volt.

GABONAPIACI JELENTÉS

Jóllehet, az USA agrárminisztériuma (*USDA*) továbbra is rekordszintű búzatermést prognosztizál a 2014/2015. gazdasági évre – 721 millió tonnát arathatnak világszerte –, az étkezési minőségű tételek szokásosnál kisebb aránya miatt a termény fronthavi jegyzése 190 USD/tonnára emelkedett október közepén a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). Az Európai Unióban is gyengébb az idei búza minősége, a *Tallage* francia piacutató vállalat legfrissebb adatai szerint a 147 millió tonna termés mindössze 60 százaléka (88 millió tonna) étkezési minőségű, szemben a tavalyi 71 százalékkal. A legnagyobb termelők közül egyedül Németországban volt 80 százalék feletti az arány, Franciaországban 64, Lengyelországban 63, Romániában 50, Bulgáriában a termés 25 százaléka kapott malmi minősítést. Brazíliában a csapadékos időjárás hátráltatja a növény betakarítását, ami akár a termés mennyiségi és minőségi csökkenését is okozhatja. Miközben a déli féltekén még aratnak, az északi féltekén már elkezdődött az őszi búza vetése. Az USA-ban jól haladnak a munkálatokkal, az agrártárca október 12-i jelentése szerint a tervezett terület 68 százalékán került a földbe vetőmag. Oroszországban és Ukrajnában már a végéhez közelít a vetés, és a jelenlegi időjárás kedvező feltételeket biztosít a magok csírázásához. A két szovjet utódállamban közel 24 millió hektáron termelhetnek őszi kalászoszt a folyó gazdasági évben. Az Európai Unióban is javában vetik az őszi búzát, Franciaországban a tervezett terület 34 százalékán, Magyarországon 23 százalékán (Nemzeti Agrárgazdasági Kamara) végeztek a munkával október közepéig. A párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a chicagóihoz hasonló változások történtek, és 160 euró/tonna körül jegyezték a búzát a legközelebbi szállításra vonatkozóan október második hetében. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a malmi búza decemberi és márciusi jegyzése szeptember közepe óta 50 ezer forint/tonna körül stabilizálódott. A takarmánybúzával 41-43 ezer forint/tonna szinten kereskedhettek. A fizikai piacon a termelői árak igazodtak a tőzsdei jegyzésekhez októberben. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői árát a malmi minőségű gabona vártnál kisebb kínálata 50 ezer forint/tonna körül tartotta, miközben a takarmány-

búzát 41-43 ezer forint/tonna között értékesítették a termelők.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) annak ellenére erősödött a kukorica jegyzése október első felében, hogy az *USDA* friss piaci kitekintésében ismét felfelé, 991 millió tonnára korrigálta a tengeri globális kibocsátását a 2014/2015. gazdasági évben. Az USA-ban minden idők legnagyobb kukoricatermése kerülhet az idén a magtárakba, az akadozó betakarítás miatt azonban 140 USD/tonnára emelkedett a fronthavi jegyzés. Az *USDA* október 12-i adatai alapján a terület 24 százalékán végeztek a kukorica betakarításával, szemben az 2009-2013. évek 43 százalékos átlagával. Ukrajnában a várható termés kb. 40 százaléka (9,5 millió tonna), Oroszországban 64 százaléka (7,7 millió tonna) már a tárolókban van. Az EU tagországainak termény- és takarmánykereskedő cégeit tömörítő *Coceral* és a *Tallage* egyaránt 73 millió tonna körüli kukorica-kibocsátásra számít az Unióban az idén, ami 14-15 százalékkal múlna felül az egy évvel korábbit. Ez a növekedés jelentősen csökkentené a Közösség importtól való függőségét, az előző szezon 16,1 millió tonnájával szemben ugyanis 6,4 millió tonnát hozhatnak be harmadik országokból a 2014/2015. gazdasági évben. A párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a termény novemberi jegyzése meghaladta a 150 euró/tonnát október közepén. A jegyzés jelenlegi emelkedése ellenére – az *Informa Economics* piackutató vállalat szerint – a növekvő kibocsátás középtávon nyomást gyakorol a kukorica világpiaci árára. Az év utolsó negyedévére 124 USD/tonna, 2015 második negyedévére 138 USD/tonna árat várnak. Magyarországon a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) október 14-i jelentése alapján az előirányzott 1,2 millió hektár termőterület 17 százalékáról 1,4 millió tonna tengerit takarítottak be. A bővülő kínálat hatására tovább ereszkedett a takarmánykukorica jegyzése a BÉT-en: év végi szállítással (november-december) 36 ezer forint/tonnáért lehetett lekötni a terményt. Noha a termés zöme még lábon áll, a betakarítás és az ígéretes termés miatt a takarmánykukorica termelői ára 34-35 ezer forint/tonnára esett október első felében az AKI PÁIR adatai szerint.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2014. 40. hét	2014. 41. hét	2014. 41. hét/ 2014. 40. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	3 783	1 786	...	15 268	5 611	37
	HUF/tonna	48 465	48 049	...	49 974	48 300	97
Takarmánybúza	tonna	77	1 925	...	3 214	2 023	63
	HUF/tonna	41 395	42 671	...	41 562	42 583	102
Takarmánykukorica	tonna	7 528	9 719	...	10 472	19 617	187
	HUF/tonna	37 186	33 653	...	34 621	35 469	102
Takarmányárpa	tonna	530	...	-	841	760	90
	HUF/tonna	38 123	...	-	37 685	38 086	101

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

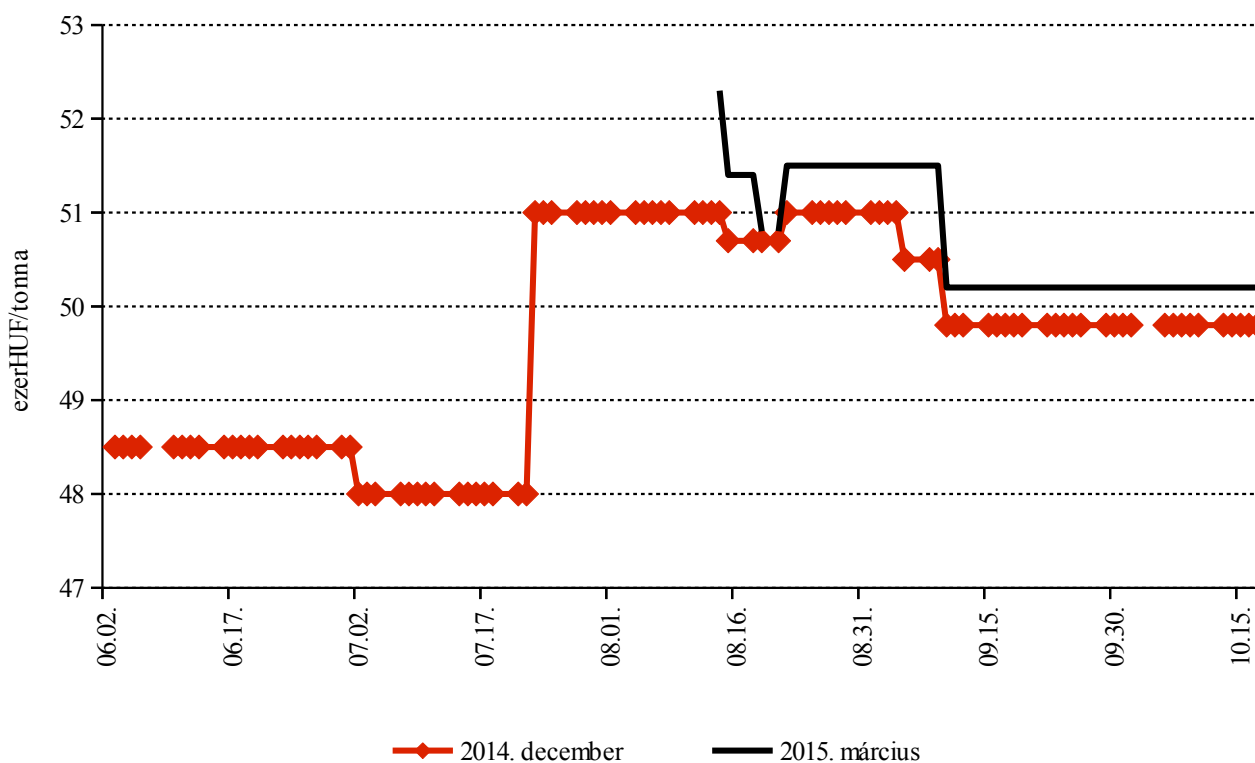
Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2013. 41. hét	2014. 40. hét	2014. 41. hét	2014. 41. hét/ 2013. 41. hét (százalék)	2014. 41. hét/ 2014. 40. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	21 514	15 268	5 611	26	37
	HUF/tonna	44 827	49 974	48 300	108	97
Takarmánybúza	tonna	2 412	3 214	2 023	84	63
	HUF/tonna	42 774	41 562	42 583	100	102
Takarmánykukorica	tonna	34 867	10 472	19 617	56	187
	HUF/tonna	39 877	34 621	35 469	89	102
Takarmányárpa	tonna	33	841	760	2 304	90
	HUF/tonna	40 007	37 685	38 086	95	101

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

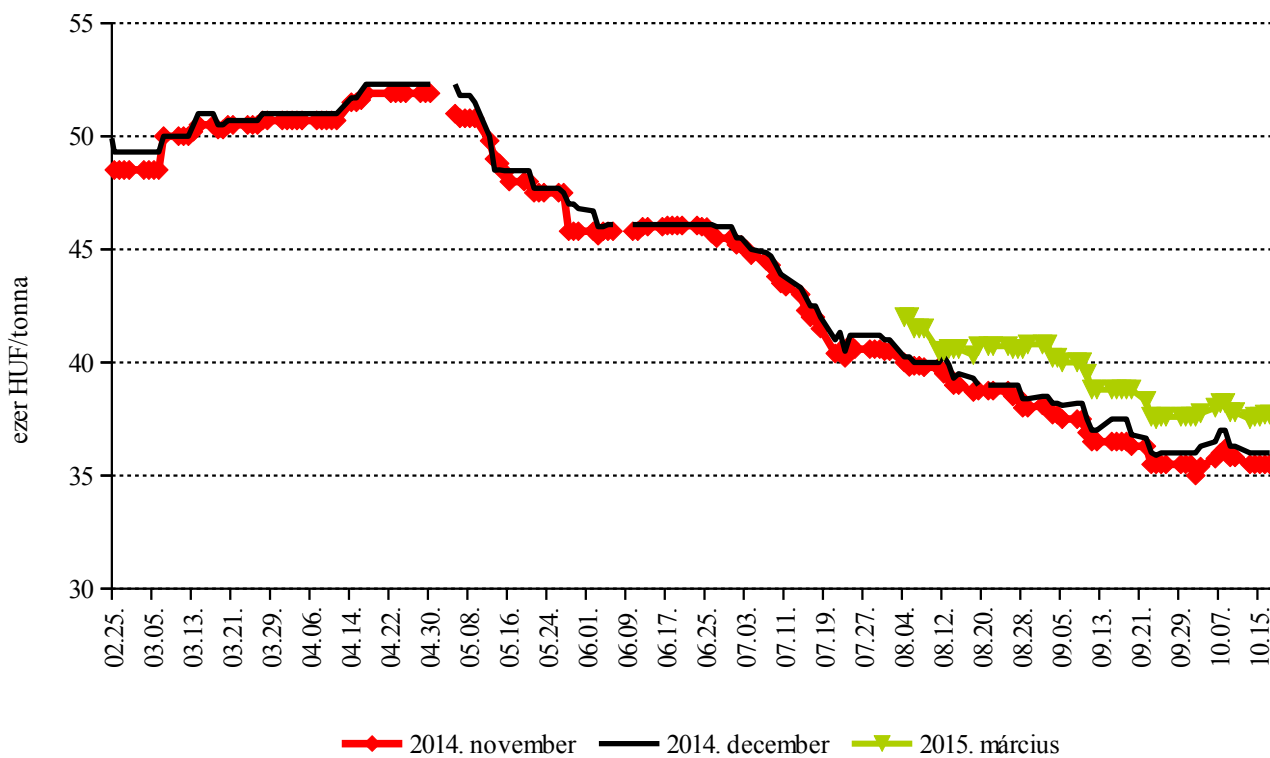
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

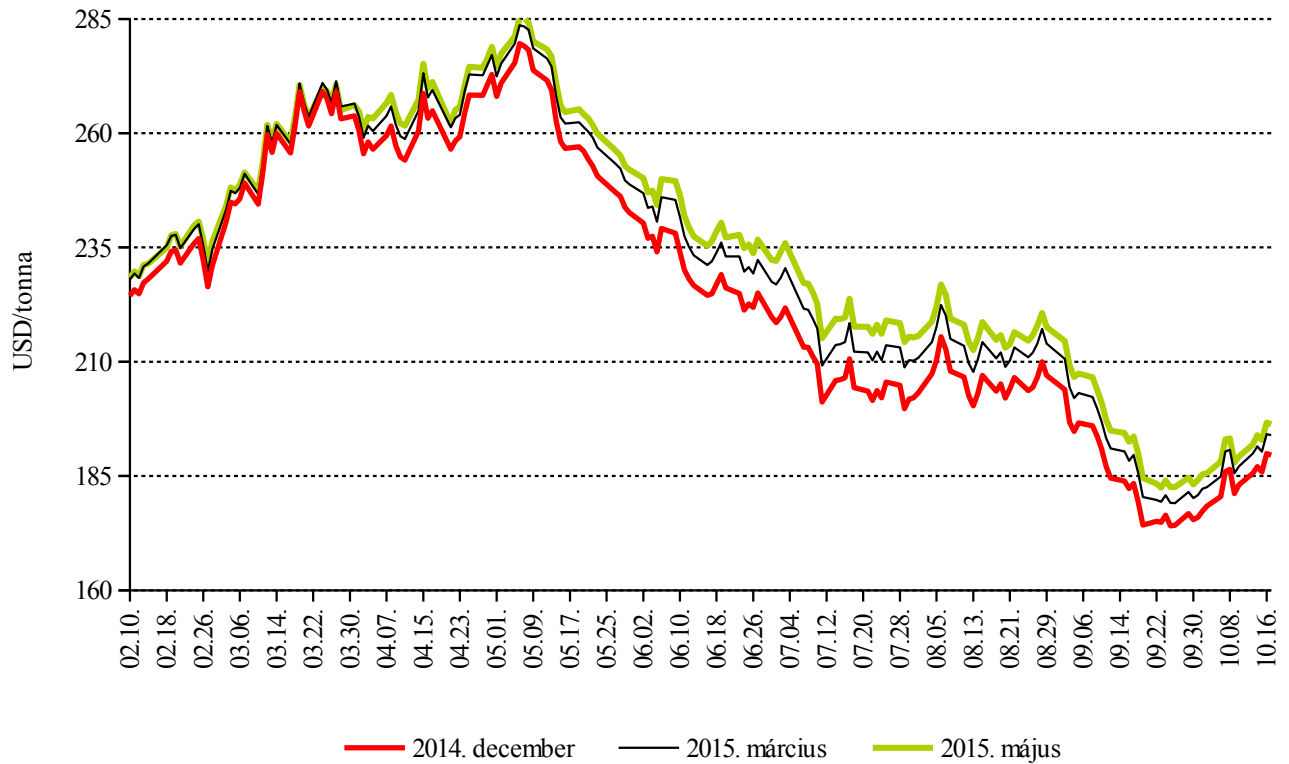
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

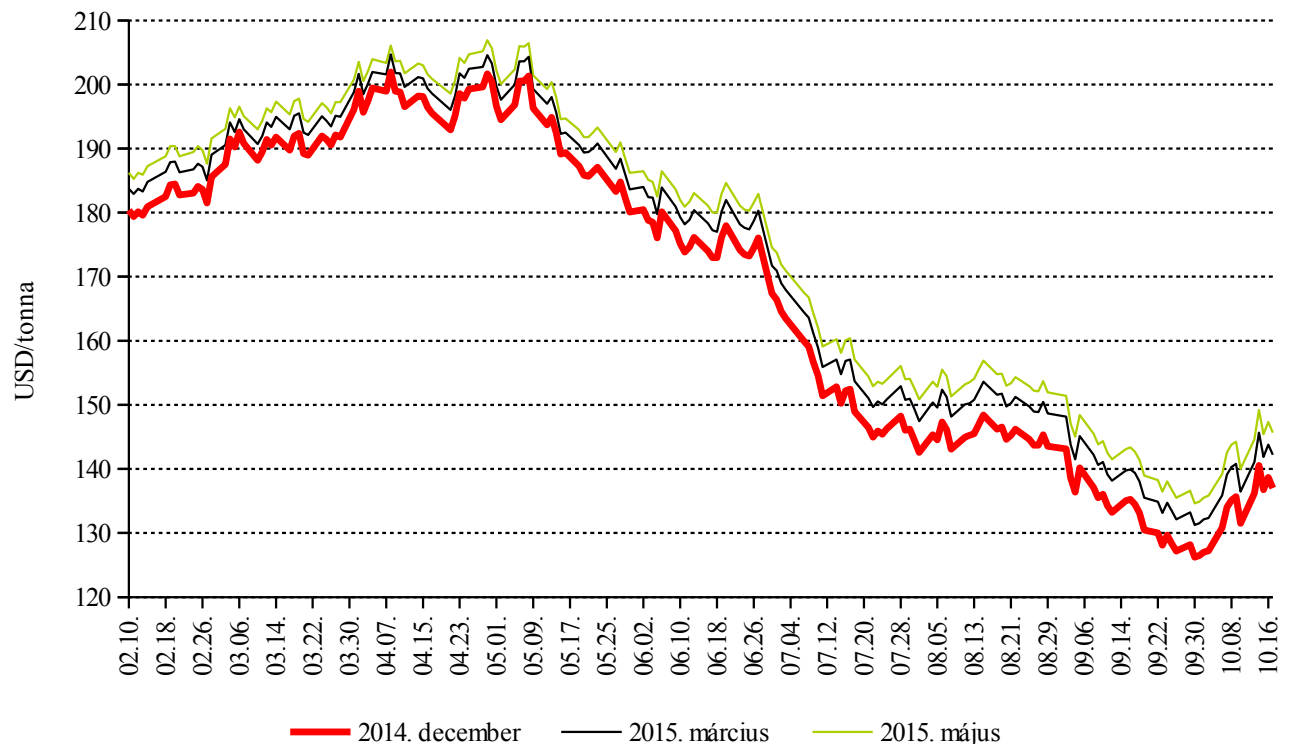
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

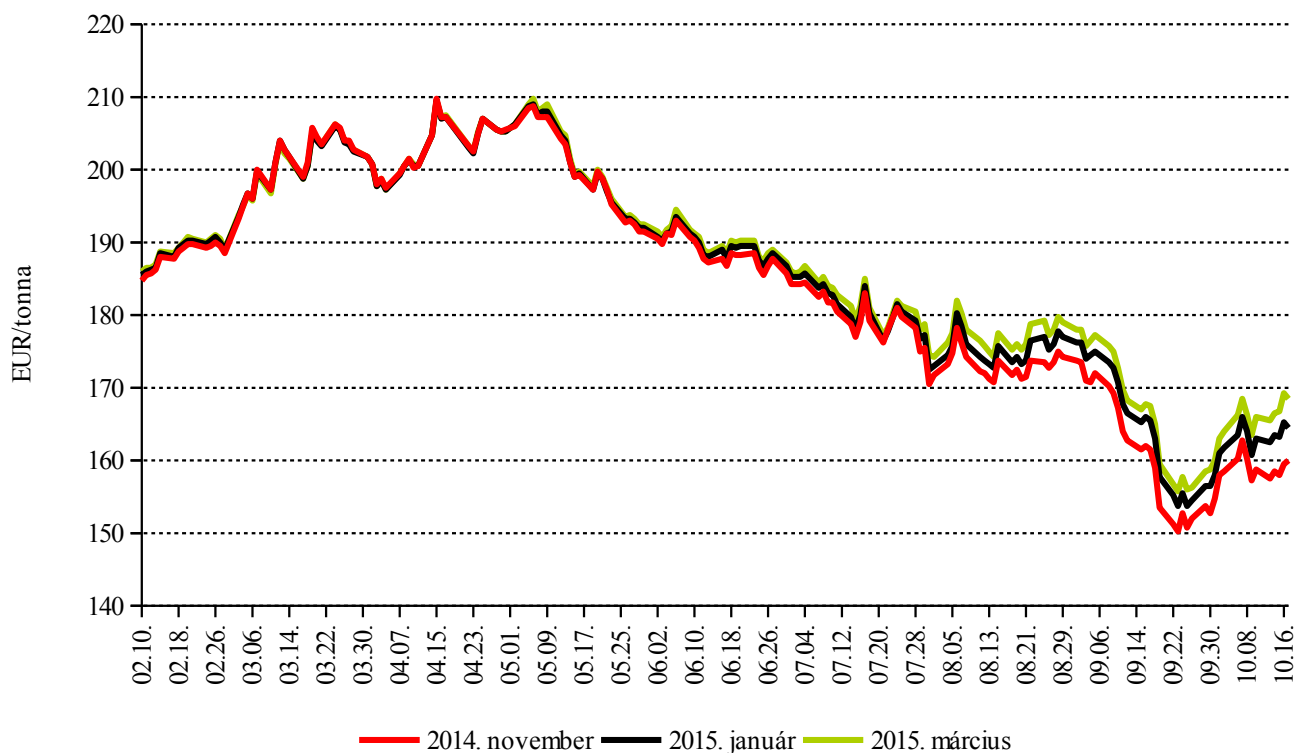
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

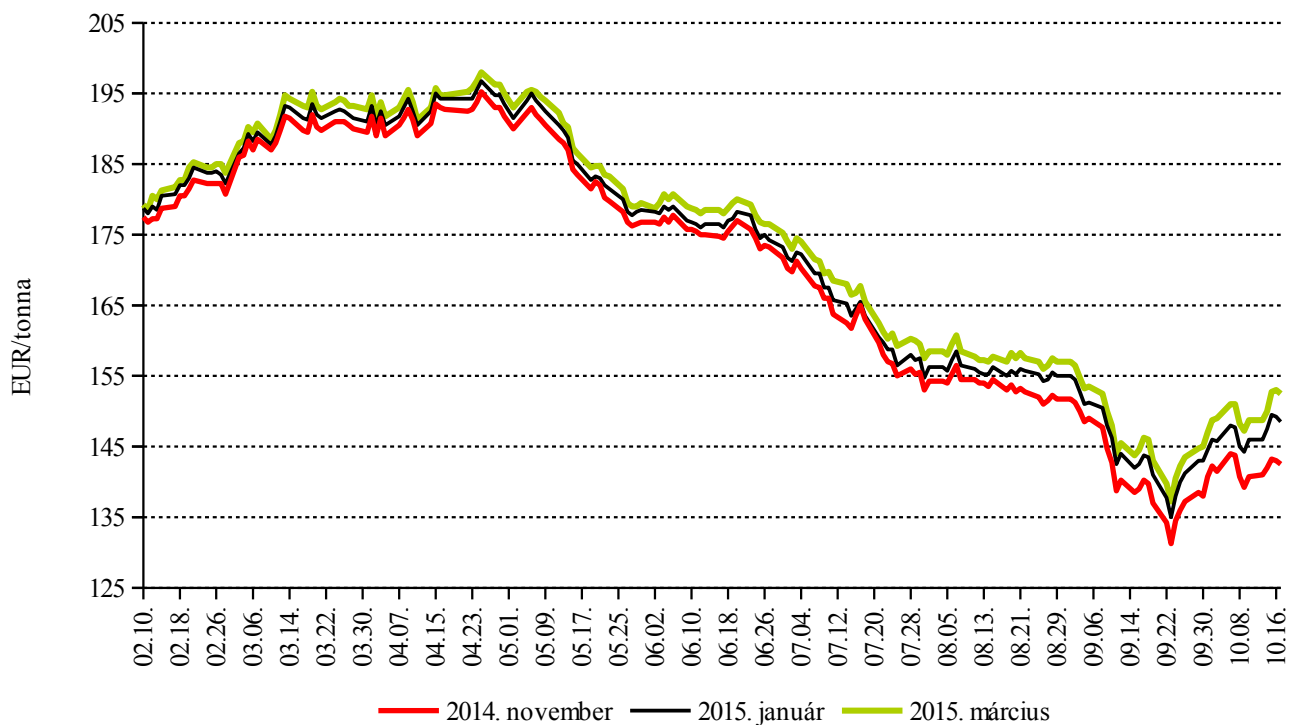
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2013. 41. hét	2014. 40. hét	2014. 41. hét	2014. 41. hét/ 2013. 41. hét (százalék)	2014. 41. hét/ 2014. 40. hét (százalék)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	562	902	725	129	80
	HUF/kg	71	75	75	106	100
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 551	1 415	1 129	73	80
	HUF/kg	73	78	76	105	98
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	1 117	1 022	692	62	68
	HUF/kg	76	85	80	105	94
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna
	HUF/kg
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	27	36	33	121	92
	HUF/kg	81	85	83	103	98
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	44	43	53	121	123
	HUF/kg	91	91	90	100	99
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	424	398	366	86	92
	HUF/kg	70	73	72	103	99
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	409	478	322	79	67
	HUF/kg	72	76	75	105	99
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	215
	HUF/kg	75
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	42	53	8	20	16
	HUF/kg	79	85	85	107	100
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	65	77	53	82	69
	HUF/kg	88	89	89	101	100

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2014. július	2014. augusztus	2014. szeptember
Finomliszt BL 55	186	188	189
Fehér kenyér	294	281	287
Félbarna kenyér	250	252	260
Étkezési búzadara AD	240	240	241

Megjegyzés: Az adatgyűjtésbe jelenleg 8 budapesti üzletlánc kiválasztott üzletei tartoznak: Auchan, Reál, Tesco, CBA, CBA Prima, Coop, Interspar, Spar.

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. október 17.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	160	49 178	2014. december	190	45 406
2015. január	165	50 561	2015. március	194	46 463
2015. március	169	51 790	2015. május	196	47 025
2015. május	172	52 789	2015. július	199	47 641
2015. szeptember	180	55 325	2015. szeptember	202	48 450
2015. december	183	56 093	2015. december	207	49 648

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	143	43 799	2014. december	137	32 815
2015. január	149	45 643	2015. március	142	34 058
2015. március	153	46 872	2015. május	146	34 889
2015. június	157	48 256	2015. július	149	35 586
2015. augusztus	160	49 024	2015. szeptember	151	36 247
2015. november	162	49 792	2015. december	155	37 114

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. december	303,90	72 787
2015. március	303,90	72 787
2015. május	303,90	72 787

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2014. 10.17. (százalék)	2014. 10.10. (százalék)
Búza	2014. december	189,58	23,2	23,4
Kukorica	2014. december	137,01	24,4	22,3
Szójabab	2014. november	349,72	25,4	21,2
Szójadara	2014. december	339,28	25,4	23,4

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

9. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2014. október 14.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	44 933	96 560	121 070	2 099	15 703	83 255	142 312	31 108	48 874	41 790	38 119
Kukorica	238 465	499 812	296 530	7 869	17 373	317 155	232 990	87 340	128 126	108 524	92 422
Szójabab	289 101	247 730	78 832	19 328	17 910	135 331	101 624	77 325	91 777	132 572	70 652
Szójadara	108 002	202 826	42 931	4 610	17 124	66 187	31 490	18 840	46 441	32 674	25 808

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

Noha az USA agrárminisztériumának (USDA) októberi jelentése szerint 311 millió tonna lehet a szójabab globális kibocsátása a 2014/2015. gazdasági évben – ami mindenkori rekord –, a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) 350 USD/tonnára emelkedett a termény fronthavi jegyzése október közepén. Az USA-ban ugyanis a kukoricához hasonlóan lassan halad a betakarítás: október első felében a terület 40 százalékaról aratták le a babot, ez jócskán elmarad az ötéves átlagtól (53 százalék). A világ legnagyobb szójabab-exportőrének számító Brazíliában ugyanakkor a száraz idő miatt késik a szója vetése.

A *Coceral* októberben közzétett legfrissebb adatai szerint az Európai Unióban 23,8 millió tonna repcemagot takarítottak be az idén, 13 százalékkal többet az egy évvel korábbinál. Az új információk hatására a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése az október eleji 330 euró/tonna szintről 320-325 euró/tonna szintre esett az Európában meghatározó jelentőséggel bíró párizsi árutőzsdén (MATIF). Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) a párizsival ellentétes folyamat figyelhető meg, a napraforgómag jegyzésének növekedése ugyanis pozitívan hatott a repcemag jegyzésére, amely 92 ezer forint/tonna fölé emelkedett a novemberi szállításra vonatkozóan október közepén. Az AKI PÁIR adatai szerint a magyarországi fizikai piacon ezzel egy időben átlagosan 98 ezer forint/tonna körüli termelői áron cserélt gazdát a repcemag áfa és szállítási költség nélkül.

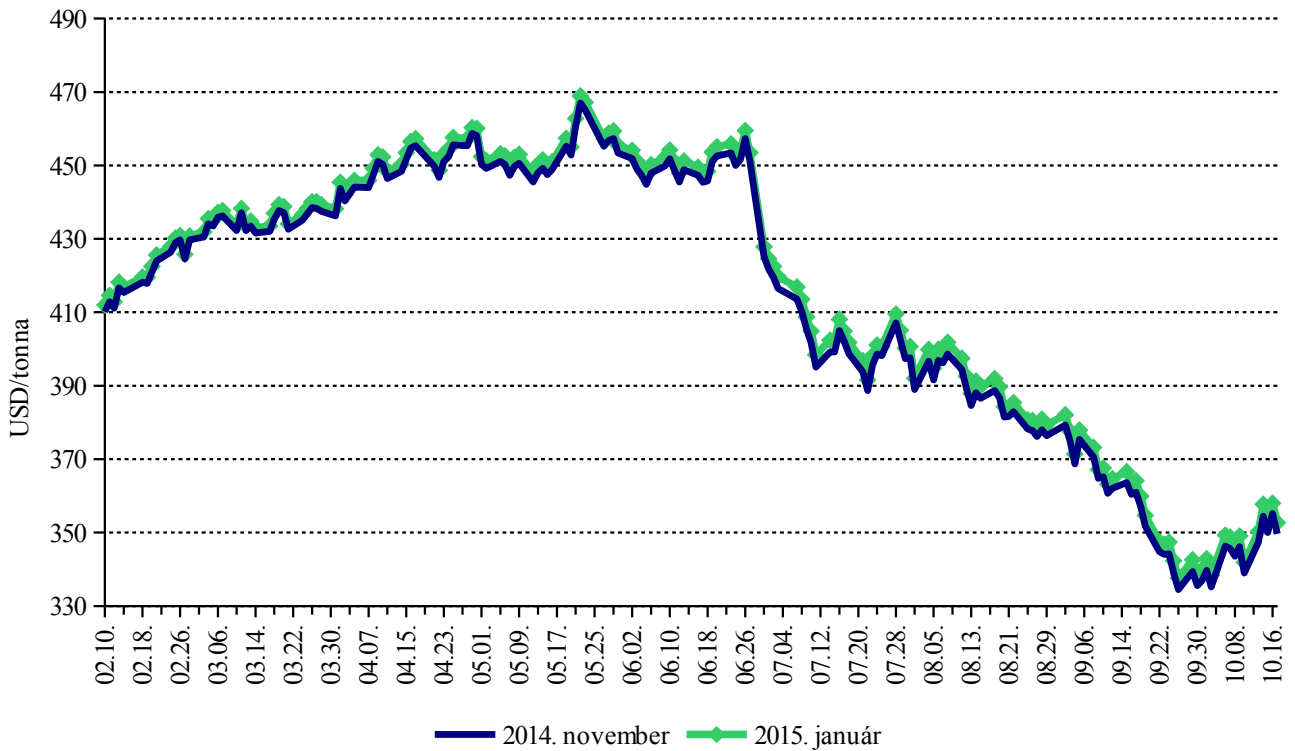
A napraforgómagot nem jegyzik a nemzetközi jelentőségű árutőzsdéken, a magyarországi piac elsősorban más olajmagvak határidős jegyzéseire (pl. szójabab, repcemag) és a fekete-tengeri régió exportáraihoz igazodik. Az olajnövénysektorban a folyó szezonnra prognosztizált túlkínálat jelentős nyomást gyakorolt a termények világpiaci árára, ami a napraforgómag esetében a fekete-tengeri régió (Ukrajna) kikötőibe – az újtermés kedvező európai kilátásai miatt – július elejére gyűrűzött be. A termény exportára (FOB Ukrajna) 500 USD/tonna (111 ezer forint/tonna) körüli szintről 350-370 USD/tonna (82-87 ezer forint/tonna) sávba zuhant augusztus első napjaira, ahonnan október elejéig nem mozdult ki. A korábbi terméskilátások romlása és az Ukrajnából származó napraforgómag iránti kereslet növekedése miatt azonban 375 USD/tonnára (90 ezer forint/tonna) erősödött a termény kikötői ára október első hetében. Bár a szeptemberi esőzések Magyarországon is negatívan befolyásolták a termésvárakozásokat, a kínálat továbbra is bőségesnek ígérkezik. A tavalyi kibocsátást már meghaladó mennyiség került a magtárakba október közepéig. A csapadékos időjárás minőségrontó hatása miatti aggodalmak és az ukrajnai árváltozások mégis 90 ezer forint/tonna közelébe emelték a napraforgómag jegyzését a BÉT-en, és 96 ezer forint/tonnára az áfa és szállítási költség nélküli termelői árát a fizikai piacon.

Agrárpolitikai Hírek

- Megkezdték a területalapú támogatások utalását a gazdáknak. A 2014-es kérelmezési évre területalapú támogatásra összesen 341,4 milliárd forint fizethető ki. Az első ütemben 102 ezer kérelmezőhöz juttatnak el 47 milliárd forintot meghaladó összeget. Az előlegfizetések második ütemében, a következő hetekben további 50 ezer ügyfél kapja meg a támogatást, közel 80 milliárd forint értékben. Hosszú ideje tartó csökkenés

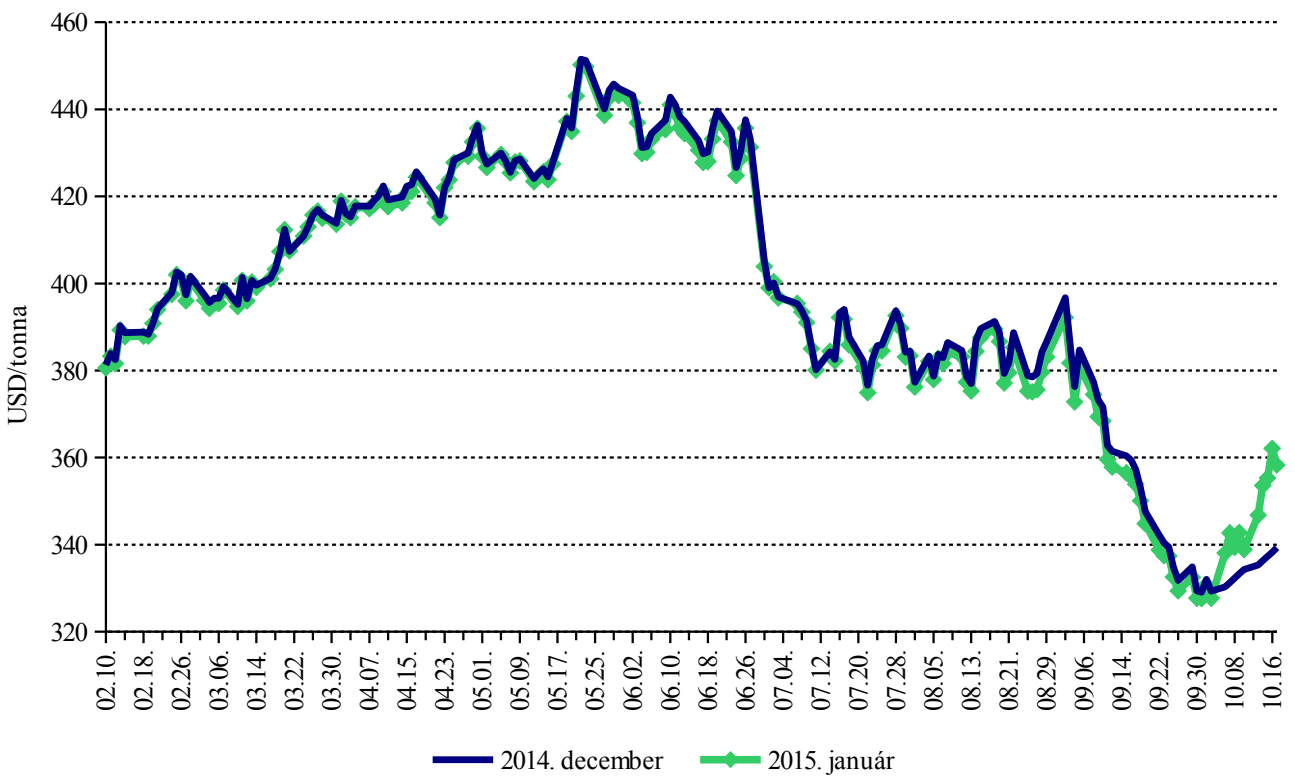
után 2012-ben nőtt először a területalapú támogatást igénylők száma, az idén 177 ezret meghaladó kérelmet nyújtottak be. A most átutalásra kerülő 34 178 forint/hektár összeg az előlegfizetésben részesülő gazdálkodók teljes területalapú támogatásának 50 százalékát teszi ki, ami jelentősen megkönnyíti az őszi munkák elvégzését. A benyújtott kérelmek több mint fele a dél-alföldi és az észak-alföldi régióból érkezett. A fajlagos támogatási összeg az elmúlt hét évben több mint a duplájára nőtt.

7. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

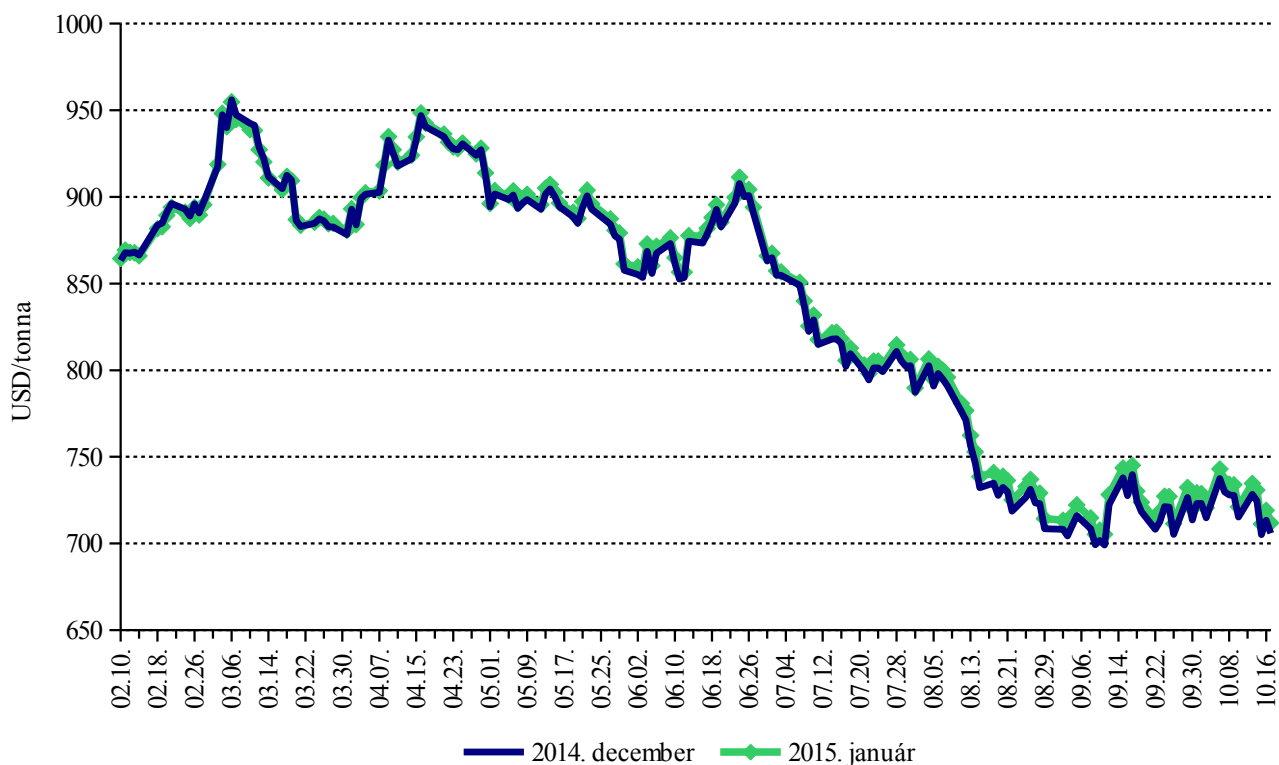
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

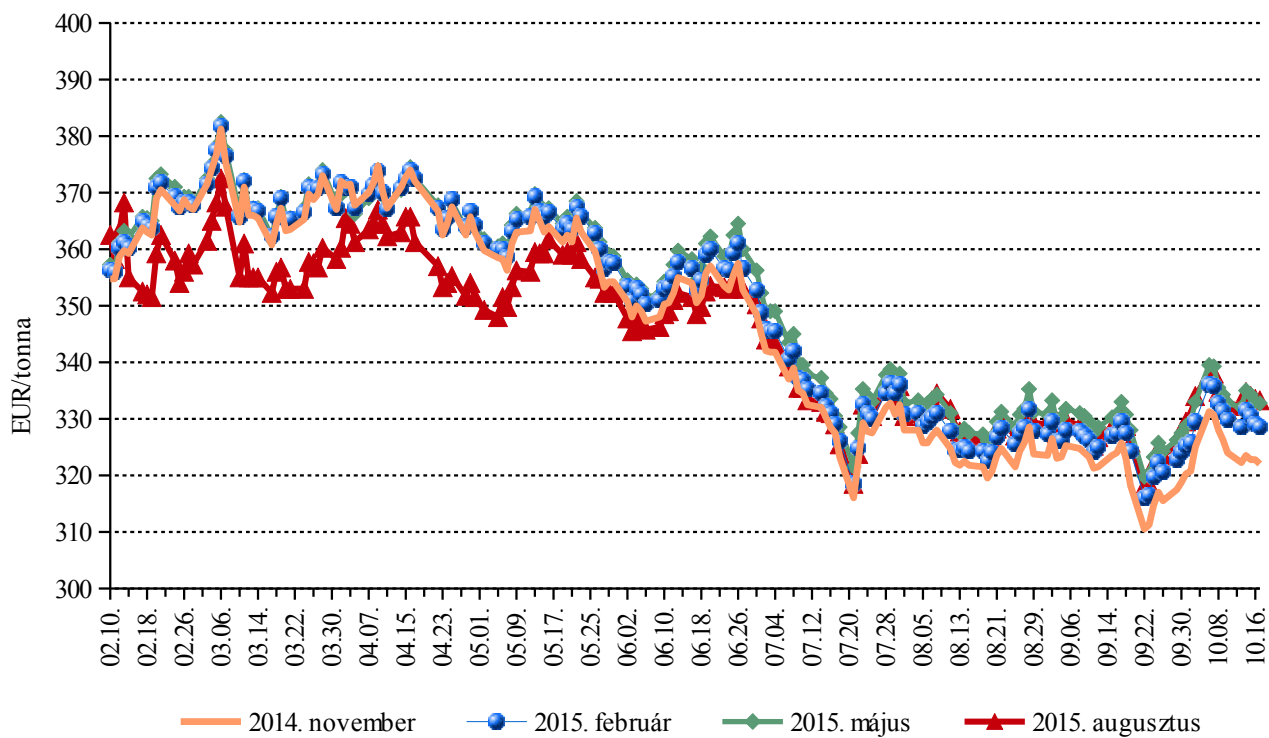
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

9. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

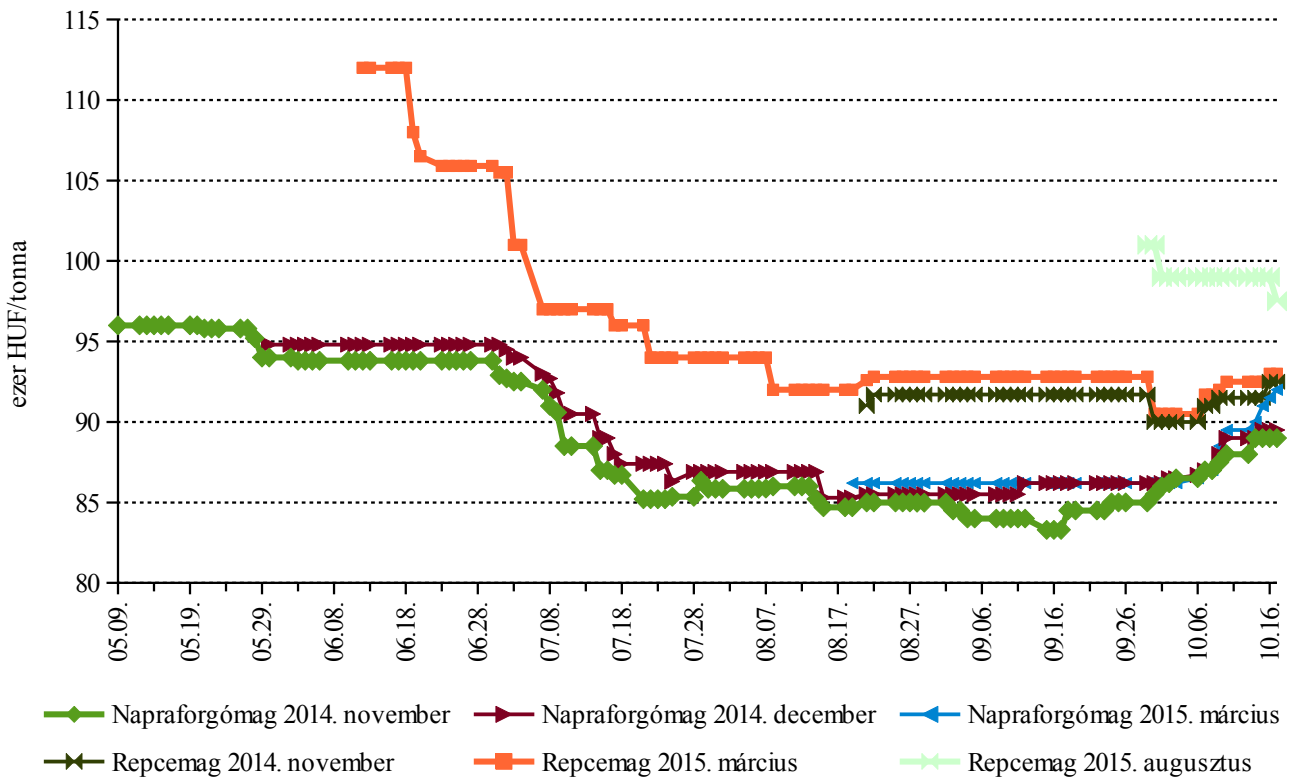
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: Marché à Terme International de France

11. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

10. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2013. 41. hét	2014. 40. hét	2014. 41. hét	2014. 41. hét/ 2013. 41. hét (százalék)	2014. 41. hét/ 2014. 40. hét (százalék)
Ipari napraforgómag	tonna	161	99	65 554	144	89
	HUF/tonna	90 622	94 242	96 912	107	103
Repcemag	tonna	...	2 502	4 023	...	161
	HUF/tonna	...	99 428	98 478	...	99
Nyers napraforgóolaj	tonna	379
	HUF/tonna	203 504
Napraforgódara	tonna	10 768	4 058	3 097	29	76
	HUF/tonna	53 719	53 468	53 613	100	100
Nyers repceolaj	tonna	-	1 008	312	-	31
	HUF/tonna	-	204 061	204 580	-	100
Repcedara	tonna	1 283	1 413	802	62	57
	HUF/tonna	63 560	64 921	66 544	105	103

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

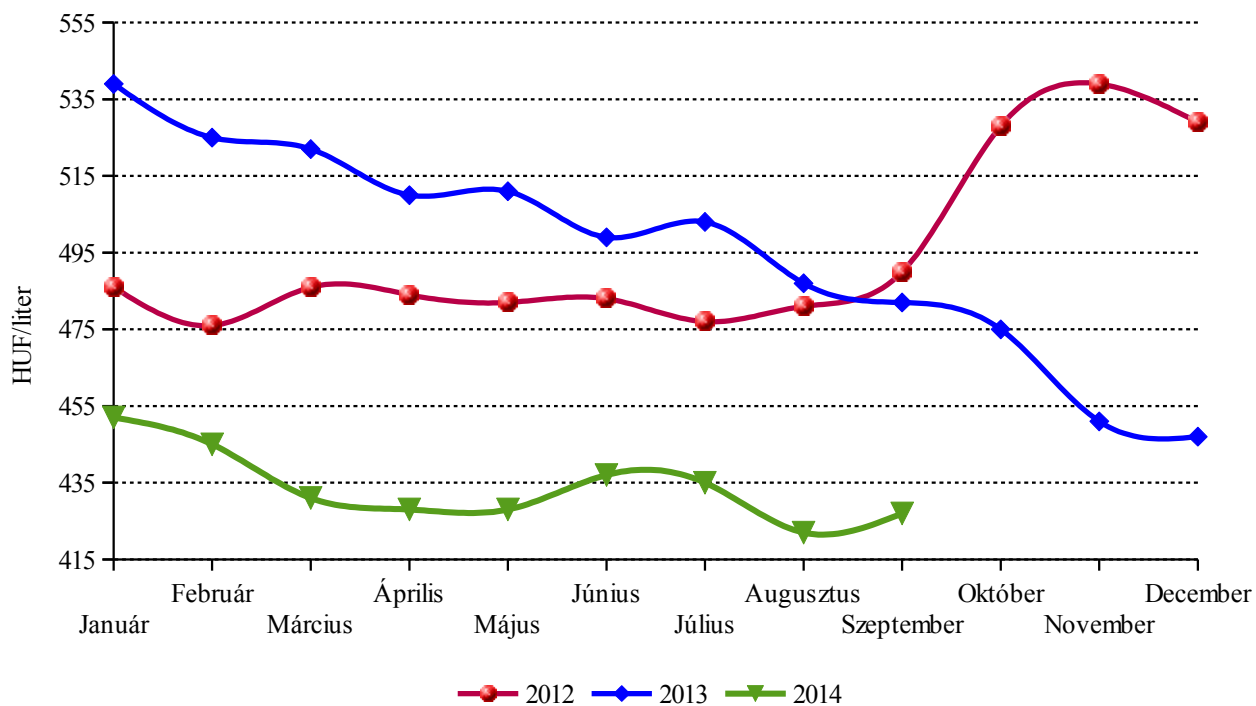
Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2014-09-30	623	193 199
		2014-10-07	633	194 272
		2014-10-14	-	-
Napraforgóolaj (finomított)		2014-09-30	743	230 442
		2014-10-07	773	237 273
		2014-10-14	773	236 725
Szójaolaj (nyers)	Olaszország	2014-09-30	668	207 165
		2014-10-07	675	207 326
		2014-10-14	678	207 613
Szójaolaj (finomított)		2014-09-30	728	225 787
		2014-10-07	743	228 059
		2014-10-14	743	227 532
Napraforgódara	Ausztria	2014-09-30	-	-
		2014-10-07	-	-
		2014-10-14	-	-
Repcedara		2014-09-30	208	64 400
		2014-10-07	208	63 734
		2014-10-14	208	63 586

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

12. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. október 17.)

12. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2014. november	322	98 970
2015. február	329	100 968
2015. május	333	102 274
2015. augusztus	333	102 428
2015. november	335	103 042
2016. február	339	104 041

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

13. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	350	83 757
2015. január	353	84 475
2015. március	356	85 218
2015. május	359	85 960
2015. július	362	86 583
2015. augusztus	362	86 727

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

14. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. december	339	81 266
2015. január	364	87 230
2015. március	358	85 816
2015. május	351	84 164
2015. július	349	83 613
2015. augusztus	350	83 829

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

CUKORPIACI JELENTÉS

A globális cukorkínálat a negyedik éve haladja meg a keresletet, aminek következtében a cukorárak rendkívül alacsony szinten mozogtak az elmúlt években. A szériény árak a feldolgozás jövedelmezőségét csökkentették, ezért több országban várhatóan koncentrálnak a cukoripar. Brazíliában 430 cukorfeldolgozóból 50 üzem leállt, 60 pedig állami reorganizációs programban vesz részt. Az aszály és a feldolgozóipar kedvezőtlen helyzete csökkenti az ország cukortermelését. A 2014/2015. gazdasági évben a cukornád 39,2 százalékából állíthatnak elő cukrot, 60,8 százalékából pedig etanolt.

Thaiföld jobb helyzetben van az olcsó munkaerő és az alacsony földbérleti díjak miatt, de az alacsony cukorárak az thaiföldi cukorfeldolgozóknál is veszteségesé tették a termelést.

Indiában az alacsony árak a 2014/2015. gazdasági évi cukorkampány indulását is hátráltatják. A feldolgozóipar szereplői még a technikai előkészületeket sem tették meg az idei szezonra, így kívánják nyomás alatt tartani a kormányzatot annak érdekében, hogy az alacsony árak miatt változtasson a cukor termékpálya szabályozásán.

Kínában a mérsékelt cukorárak következtében a termőterületek zsugorodtak, ami a cukortermelés csökkenését és az import növekedését eredményezi. Az alacsony világpiacon a cukorárak miatt az 1,95 millió tonna vámkontingensen felül (TRQ) a cukrot felhasználó élelmiszeripari vállalkozások az 50 százalékkal megemelt vám mellett is inkább importálják a cukrot. Emiatt a helyi cukorgyárak a vámtarifa 60 százalékra történő emeléséért lobbiznak a kínai Kereskedelmi Minisztériumnál, ezáltal mérsékelve a behozatalt más országokból.

A világ tőzsdéin a fehércukor és a nyerscukor jegyzései a szeptemberi mélypont után valamelyest emelkedtek. A londoni árutőzsdén (LIFFE) a fehércukor fronthavi jegyzése a szeptemberi 410 dollár/tonnáról 426 dollár/tonnára nőtt 2014. október elejére. Ezzel egy időben a New Yorki árutőzsdén (ICE) a nyerscukor legközelebbi határidőre szóló jegyzése 364 USD/tonna volt, 4 százalékkal magasabb, mint 2014. szeptember közepén.

Mexikóban a cukornádtermelés 6,3 millió tonna, a cukorexport 1,7 millió tonna lehet a 2014/2015. gazdasági évben, alacsonyabb a korábban vártnál.

Brazília cukornádtermelése az előrejelzések szerint 619 millió tonna körül várható, ez 5 millió tonnával kevesebb, mint az előző évben volt. Az ország közép-déli régióban 546 millió tonna cukornádat arattak le október elején, az aszály okozta károk miatt rövid szezon-

ra számítanak. Brazília cukortermelése 32,2 millió tonna lehet a 2014/2015. gazdasági évben, 600 ezer tonnával kevesebb, mint a szeptemberi becslés értéke (*Datagro*). Az elemzők a korábbi előrejelzésekhez képest még pesszimistábbak Brazília cukorexportjával kapcsolatban, és már csak 24 millió tonna kiszállításra számítanak a folyó gazdasági évben, ami az elmúlt 6 év legalacsonyabb szintje lehet.

Ausztráliában a cukornádtermelés 32 millió tonna körül várható a 2014/2015. gazdasági évben, ami az elmúlt öt év legjobb eredménye köszönhetően a magasabb hozamoknak és a nagyobb vetésterületnek. A cukoripar 4,6 millió tonna cukrot állíthat elő. A cukorexport 3,3 millió tonnára emelkedhet, ami 5 százalékos bővülést jelentene az előző két év adataihoz viszonyítva.

Kína cukortermelése 13,3 millió tonna körül alakulhat, ez 1 millió tonnával kevesebb, mint a 2013/2014. gazdasági évi mennyiség. A cukorfogyasztás 16,5 millió tonnáról 17,4 millió tonnára emelkedhet a 2014/2015. gazdasági évben. Az import az előző évinél félmillió tonnával több, 3,8 millió tonna lehet.

Belorussziában a 102 ezer hektár termőterület 29 százalékán végeztek a cukorrépa betakarításával október elején. A termésátlag eddig 42,78 tonna/hektár volt.

Oroszországban lefelé módosították a várható cukorrépa-termelést az előző havi becslésekhez viszonyítva. A legfrissebb számítások szerint a termés mennyisége 8 százalékkal maradhat el a 2013. évitől. A 918 ezer hektár termőterület 50 százalékán már végeztek a betakarítással. A cukorrépa kínálatának csökkenése következtében a cukortermelés is apadhat, 4,2 millió tonna lehet a 2014/2015. évi szezonban. Ukrajnában, október elején a cukorrépa-terület 35 százalékán fejezték be a betakarítást.

A Rabobank elemzése szerint az EU-ban a kedvező időjárási feltételek, továbbá a bővülő területek következtében a cukortermelés 8 százalékkal lehet magasabb az előző gazdasági évihez képest 2014/2015-ben. A cukorrépa vetésterülete 45,8 ezer hektárral nőtt az előző évihez képest, 1,62 millió hektáron vetettek cukorrépát a 2014/2015. gazdasági évben. Németországban 22 ezer hektárral gyarapodott a vetésterület, továbbá Lengyelországban, Olaszországban, Spanyolországban, és Litvániában is növekedett a répával bevetett területek nagysága. A cukorrépával beültetett régiók Angliában és Horvátországban zsugorodtak a 2014/2015. gazdasági évben. Az USDA elemzői hasonló eredményeket várnak, adataik szerint az EU cukorrépa-termelése 127,45 millió tonna lehet, 200 ezer tonnával több, mint az előző gaz-

dasági évben volt. A cukortermelés 600 ezer tonnával bővíthet (6-8 százalékkal) a 2014/2015. gazdasági évben, elérve a 18,52 millió tonnát. A Közösség cukorimportja újra növekedhet, 3,5 millió tonnára, az export továbbra is 1,5 millió tonna lehet a *WTO* keretein belül. Az Unió cukorfogyasztása az előrejelzések szerint emelkedik, megközelítve a 18,5 millió tonnát, ez 200 ezer tonnával magasabb, mint az előző évi fogyasztás.

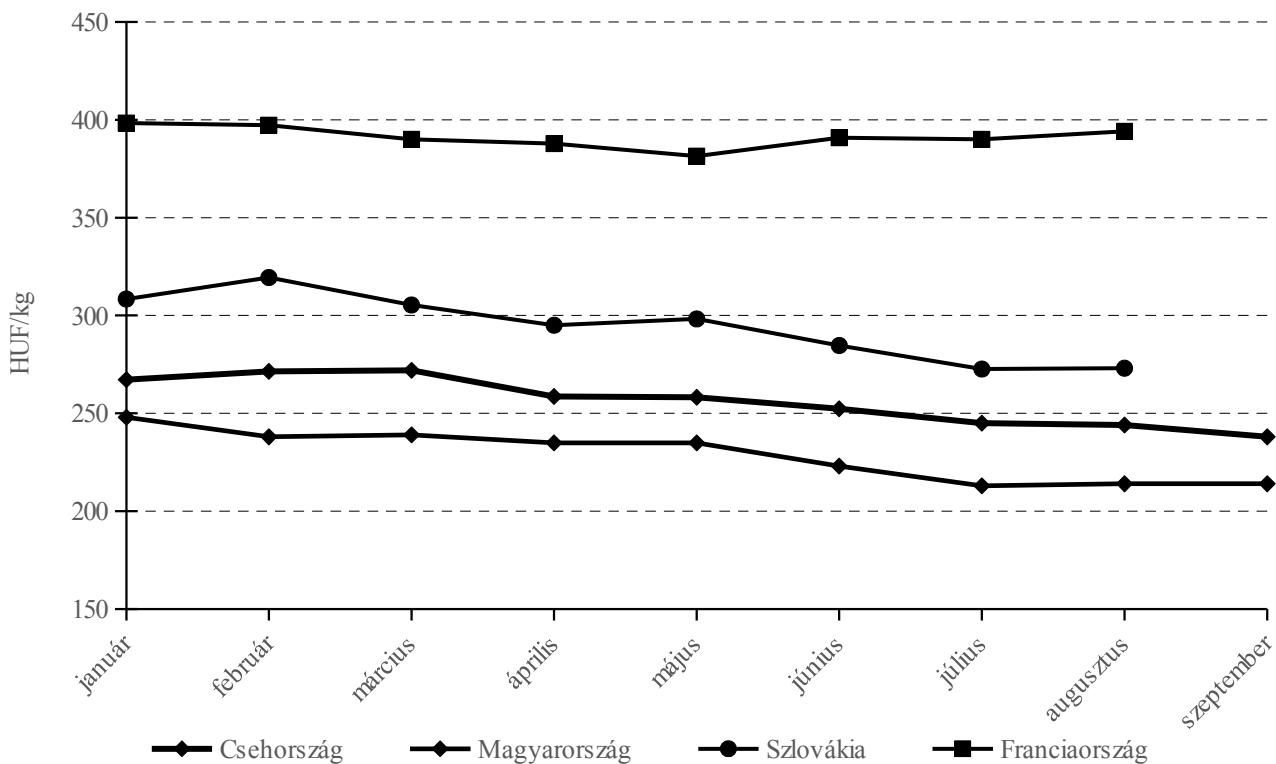
Napjainkban fontos kérdés, hogy a 2017-es uniós cukorkvóta eltörlése a cukorrépa termelését és a feldolgozását milyen irányba mozdítja el a tagországok között. Elsősorban Németországban és Franciaországban optimisták a várakozások, ahol a termelés felfutására számítanak. Tervezett cél, hogy az EU a bioetanol-előállító üzemével és zöld fermentációs vegyiparával versenytársa lehessen az USA, Brazília és Thaiföld feldolgozóiparának. Németország észak-nyugati és Franciaország északi felén optimálisak a termesztési feltételek, magas

hozamok érhetőek el, így az ipari cukorrépa bioetanolként és vegyipari alapanyagként történő felhasználásához elegendő nyersanyag áll rendelkezésre, ami kedvező helyzetbe hozhatja a Közösséget a világpiacon. Az előrejelzések azt sem zárják ki, hogy a két ország cukorrépa-termelése 5 millió tonnával emelkedhet, amennyiben a feldolgozóiparban a kapcsolódó beruházások megtörténnek. Az 5 millió tonna többletrépa feldolgozásához mintegy 10 bioetanol-előállító és vegyipari üzemnek kellene létesülnie.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara októberi adatai szerint Magyarországon a cukorrépa 40 százalékát takarították be (3820 hektár), a termésátlag eddig 62,5 tonna/hektár volt.

Az EU-ban a cukor fogyasztói ára fokozatosan csökkent az év eddig eltelt időszakában. Magyarországon a szeptemberi fogyasztói ár 214, Csehországban 238, Szlovákiában 273, Franciaországban 394 forint/kg volt.

13. ábra: A kristálycukor fogyasztói ára az EU néhány tagországában

Forrás: Magyarország, Szlovákia, Csehország és Franciaország Statisztikai Hivatalai

15. táblázat: **A cukorrépa hozamának alakulása az EU-ban (2013-2014)**

	tonna/hektár	
Megnevezés	2013	2014
EU	67,94	73,41
Ausztria	68,16	72,37
Belgium	74,07	77,26
Csehország	60,00	63,71
Németország	63,88	72,30
Dánia	60,52	61,67
Finnország	38,78	38,04
Franciaország	85,40	93,56
Horvátország	52,00	57,85
Magyarország	47,00	63,63
Olaszország	53,00	57,04
Litvánia	51,00	52,08
Hollandia	76,00	82,91
Lengyelország	52,90	52,79
Románia	32,28	42,00
Svédország	64,20	61,14
Spanyolország	89,85	89,44
Szlovákia	49,77	61,76
Anglia	68,40	72,28

Forrás: Európai Bizottság

16. táblázat: A cukorrépa-terület és a cukorfok alakulása az EU-ban (2014/2015. gazdasági év)

ezer hektár, cukorfok		
Ország	Terület	Cukorfok
Ausztria	52,0	18,0
Belgium	60,0	18,0
Dánia	39,0	18,0
Finnország	13,0	16,5
Franciaország	393,0	18,5
Németország	380,0	17,9
Görögország	6,0	13,5
Olaszország	51,0	16,0
Hollandia	73,5	17,2
Spanyolország	42,4	17,8
Svédország	37,0	17,5
Anglia	116,0	17,7
Csehország	64,0	16,0
Magyarország	17,0	16,5
Litvánia	19,0	17,0
Lengyelország	190,0	17,0
Szlovákia	22,0	16,5
Románia	28,5	21,0
Horvátország	20,0	15,5

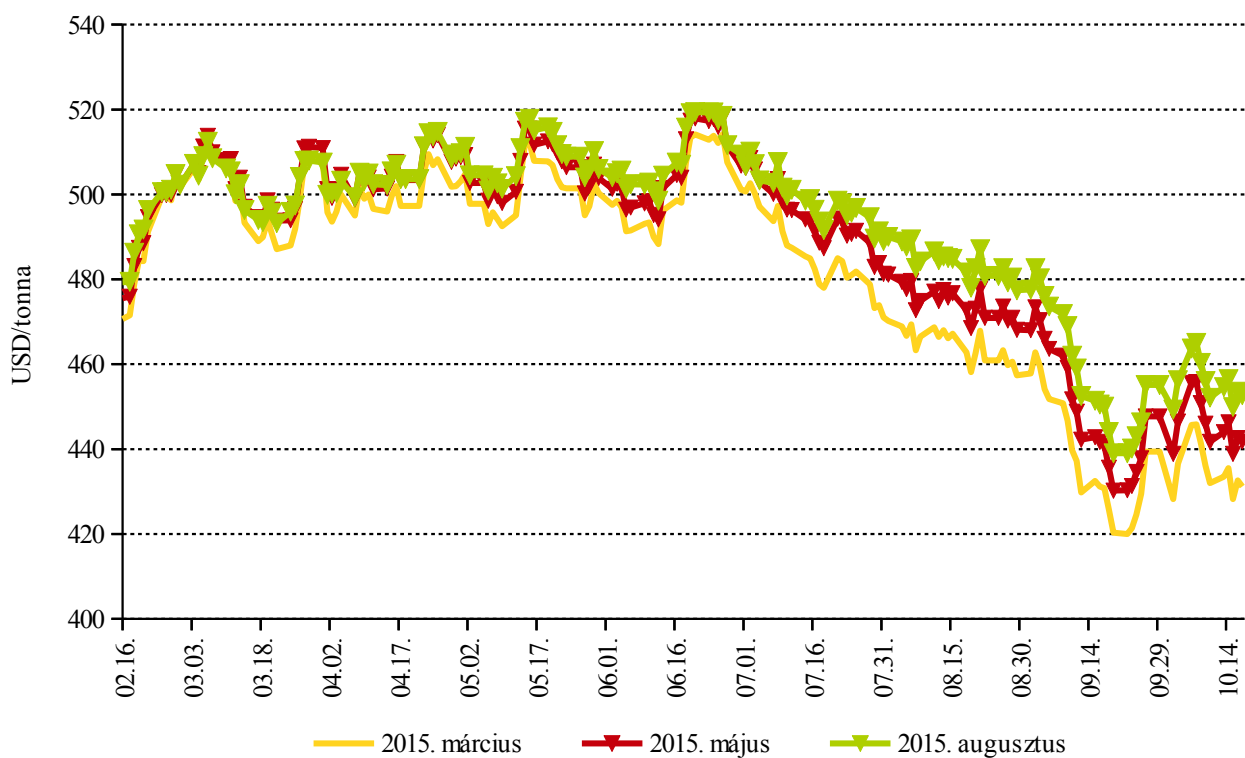
Forrás: USDA

Agrárpolitikai Hírek

- Termeléshez kötött támogatásban részesül többek között a cukorrépa is 2015-től. Az előrejelzések szerint Magyarországon 19 ezer hektárnyi cukorrépa termőterület kaphat támogatást. A 2015. évi becslült fajlagos támogatás 421,1 euró/hektár, 8,4 euró/répa-tonna átlag 50 tonna/hektár esetén. A termeléshez kötött támogatási jogcímek keretösszege 2015-ben 8, 2016-ban 7,99, 2017-2020 között 7,98 millió euró évente.
- A Bizottság 1061/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. október 8.) szerint a kvótán felüli cukorra vonatkozóan 2014. október 1. és 3. között benyújtott kiviteli engedély iránti kérelmekben szereplő mennyiségekre 28,699472 százalékos elfogadási arányt kell alkalmazni. A kvótán felüli cukorra vonatkozóan 2014. október 6., 7., 8., 9. és 10. napján benyújtott kiviteli engedély iránti kérelmek elutasításra kerülnek. A kvótán felüli cukorra vonatkozó kiviteli engedély iránti kérelmek benyújtása a 2014. október 13. és 2015. szeptember 30. közötti időszakban szünetel.

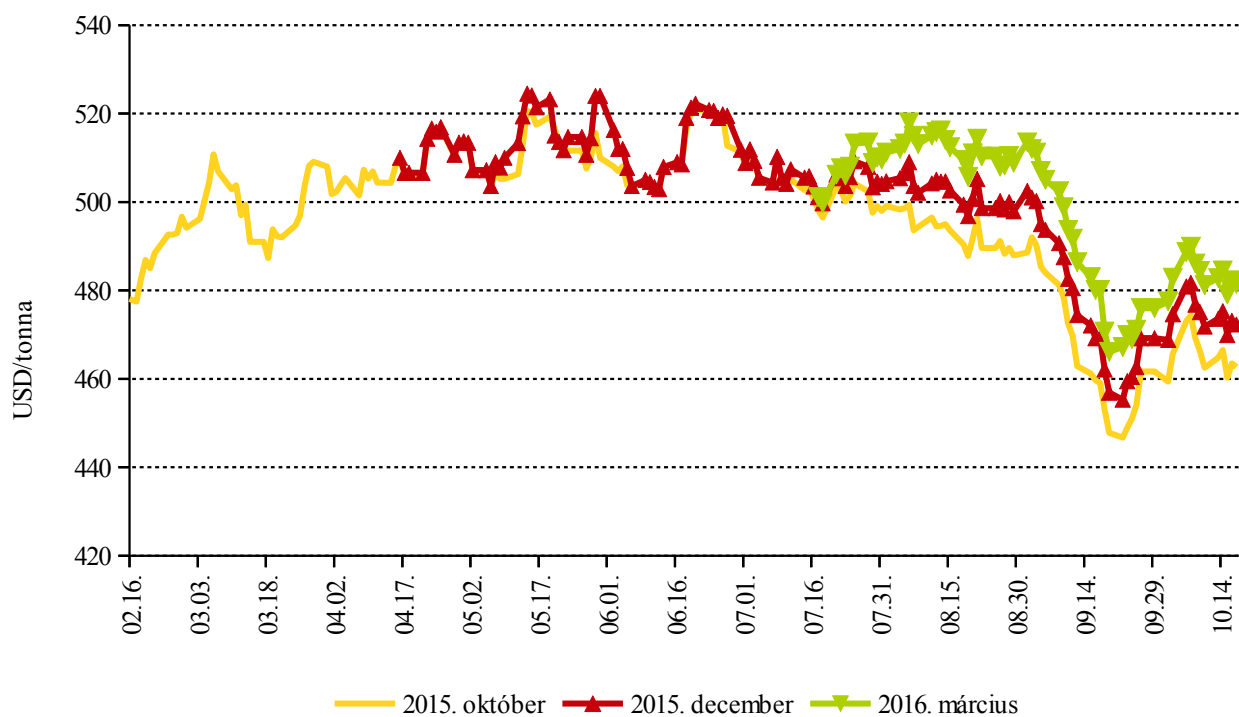
- A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Betakarítási Koordinációs Bizottság javaslatot intézett a Földművelésügyi Minisztériumhoz a vis maior rendelet szabályainak módosítása érdekében. A javaslat felvetései szerint, annak ellenére, hogy Magyarország földrajzilag egyik legkitettebb földrajzi tájegysége az Alföld, azon belül is Jász-Nagykun-Szolnok megye, azonban a vis maior rendelet nem tesz különbséget az országon belül egyes tájegységek, megyék között. Az eleve kisebb termésátlagot elérő alföldi kisgazdálkodó esetében a termés kiesés csak ritkán éri el a 30 százalékos küszöböt, míg a jobb termést betakarító dunántúli gazdálkodó 1-1 arányos évben tudja „produkálni” a 30 százalékos termés kiesést, miközben 30 százalékkal kevesebb a termésátlaga még így is jóval magasabb az alföldi gazdálkodók legjobb terméshozamához képest. A Betakarítási Koordinációs Bizottság azt javasolja, hogy a vis maior rendeletben valamilyen mérhető, rendező elv szerint legyen különbség az időjárási szélsőségeknek kitett és a kevésbé kitett tájegységek között.

14. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

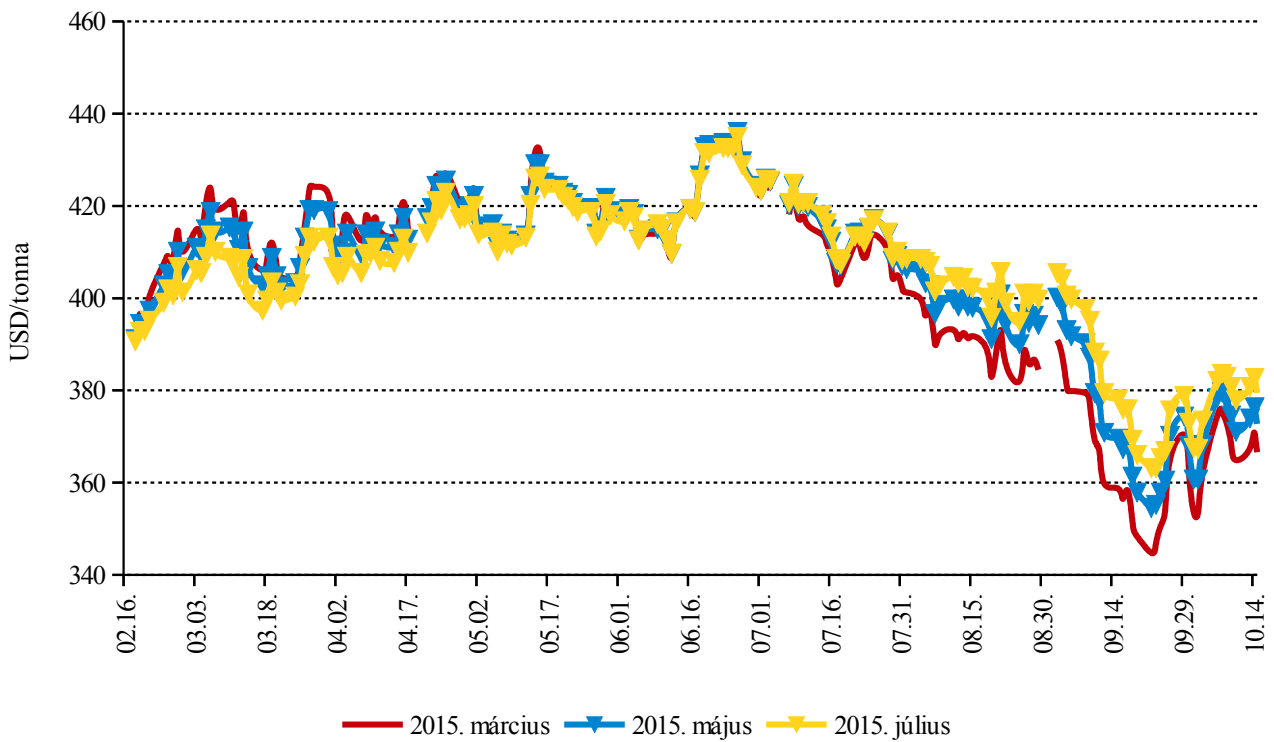
Forrás: LIFFE

15. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

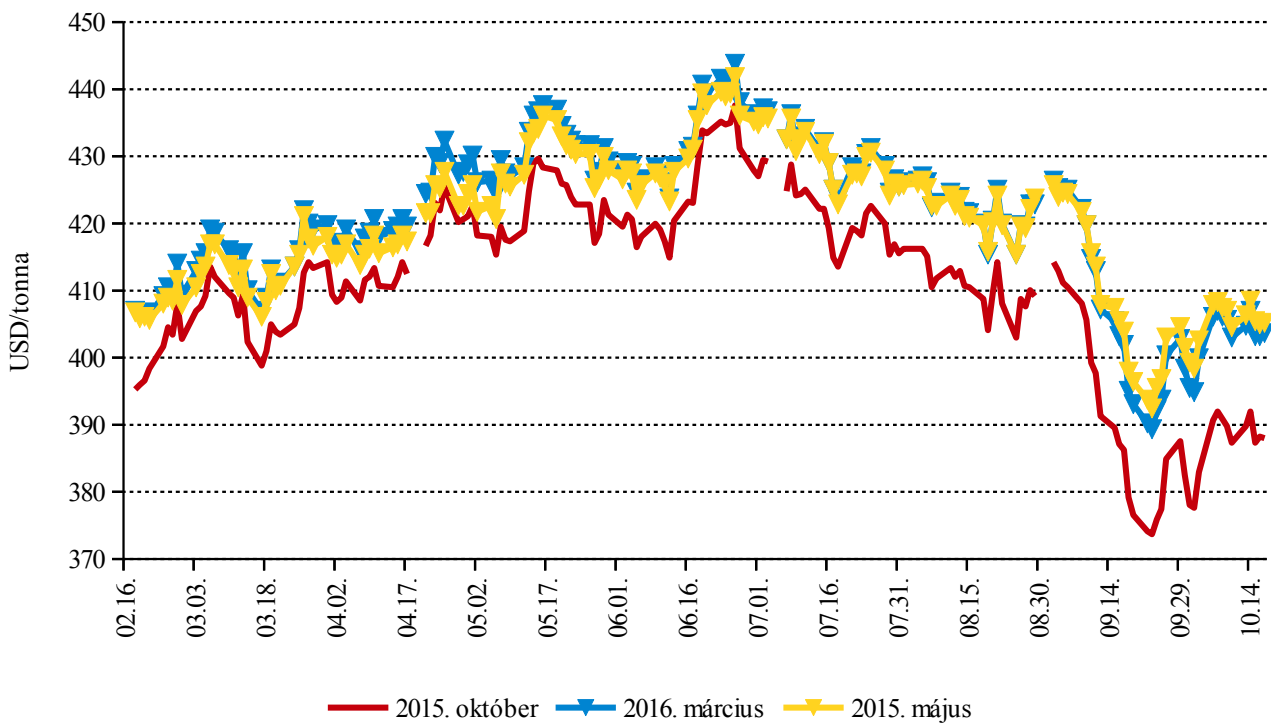
Forrás: LIFFE

16. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE

17. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

Forrás: ICE

